ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.5.2022
COM(2022) 624 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Ρουμανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Ρουμανίας

{SWD(2022) 624 final} - {SWD(2022) 640 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Ρουμανίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Ρουμανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυνητική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επικαιροποιήθηκε την/στις [XX] Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η επιβεβαιωθείσα κοινή δέσμευση της κοινωνικής συνόδου κορυφής του Πόρτο, του Μαΐου του 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ρουμανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση[4]. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2022 όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 14 Μαρτίου 2022.

(3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών, για παράδειγμα, έγινε αισθητός με την αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν ιδίως τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται ή κινδυνεύουν από την ενεργειακή φτώχεια. Η ΕΕ διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά η οδηγία για την προσωρινή προστασία[5], η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην ΕΕ, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια. Διατίθεται έκτακτη στήριξη στη Ρουμανία στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Δράση συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη» (CARE) και μέσω πρόσθετης προχρηματοδότησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης» (REACT-EU) με σκοπό την επείγουσα αντιμετώπιση των αναγκών υποδοχής και ένταξης όσων εγκαταλείπουν την Ουκρανία.

(4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και

[4] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

[5] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή ένα σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν στους κύκλους των Εξαμήνων του 2019 και του 2020. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής του τροποποιημένου σχεδίου.

(5) Η γενική ρήτρα διαφυγής εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020[6]. Στην ανακοίνωσή της τής 3ης Μαρτίου 2021[7], η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί υπό μορφή συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλος του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων αποτελεσμάτων για τις οικονομικές προοπτικές στο πλαίσιο του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού δικαιολογούν την επέκταση της γενικής ρήτρας διαφυγής έως το 2023

(6) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει ευρεία καθοδήγηση για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023, με στόχο τη στήριξη της προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών[8]. Η Επιτροπή επισήμανε ότι, με βάση τη μακροοικονομική προοπτική των χειμερινών προβλέψεων για το 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό θα φαινόταν πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να εξακολουθήσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθυντήριες γραμμές στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί στενά τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει τις κατευθύνσεις πολιτικής της ανάλογα με τις ανάγκες και, το αργότερο, στην εαρινή δέσμη μέτρων του Εξαμήνου, στο τέλος Μαΐου 2022.

(7) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις που παρασχέθηκαν στις 2 Μαρτίου 2022, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση

---

6 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες [COM(2020) 123 final της 20.3.2020].

7 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», Βρυξέλλες [COM(2021) 105 final της 3.3.2021].

8 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: «Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2023», Βρυξέλλες [COM(2022) 85 final της 2.3.2022].

των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων αποτελεσμάτων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική αντίδραση θα πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια, και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις δευτερογενείς επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων· η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ραγδαία εξελισσόμενες συνθήκες και να διαφοροποιείται μεταξύ των χωρών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεση στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

(8) Στις 31 Μαΐου 2021, η Ρουμανία υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού. Στις 3 Νοεμβρίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ρουμανίας[9]. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Ρουμανία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(9) Στις 12 Μαΐου 2022, η Ρουμανία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και, στις 4 Μαΐου 2022, το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, μετά τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ρουμανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(10) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2022 για τη Ρουμανία[10]. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ρουμανίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ρουμανίας, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την ανάλυση αυτή, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ρουμανίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΕΕ για την

[9] Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ρουμανίας (ST 12319/21· ST12319/21 ADDI).

[10] SWD(2022) 638.

απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(11) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για τη Ρουμανία και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 23 Μαΐου 2022[11]. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ρουμανία αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι ευπάθειες σχετίζονται με τους εξωτερικούς λογαριασμούς, που συνδέονται με μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα και με ζητήματα ανταγωνιστικότητας τα οποία επανεμφανίζονται.

(12) Στις 3 Απριλίου 2020, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2020/509 σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Ρουμανία λόγω μη συμμόρφωσης με το κριτήριο του ελλείμματος το 2019[12]. Στις 3 Απριλίου 2020, το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης σύσταση προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στη Ρουμανία έως το 2022 το αργότερο[13]. Υπό το πρίσμα της βαθιάς συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας που συνδέεται με την πανδημία COVID-19 και της σχετικής ανάγκης για δημοσιονομικές πολιτικές για τη στήριξη της ανάκαμψης το 2021 και το 2022, στις 18 Ιουνίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε νέα σύσταση προς τη Ρουμανία[14] για τον τερματισμό της κατάστασης υπερβολικού ελλείμματος το αργότερο έως το 2024. Η Ρουμανία θα πρέπει να επιτύχει στόχο για ονομαστικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ύψους 8,0 % του ΑΕΠ το 2021, 6,2 % του ΑΕΠ το 2022, 4,4 % του ΑΕΠ το 2023 και 2,9 % του ΑΕΠ το 2024, ο οποίος συνάδει με ονομαστικό ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών ύψους 3,4 % το 2021, 1,3 % το 2022, 0,9 % το 2023 και 0,0 % το 2024. Τα ποσοστά αυτά αντιστοιχούν σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,7 % του ΑΕΠ το 2021, 1,8 % του ΑΕΠ το 2022, 1,7 % του ΑΕΠ το 2023 και 1,5 % του ΑΕΠ το 2024. Η διαδικασία έχει ανασταλεί από το φθινόπωρο του 2021 κατόπιν αξιολόγησης για την αποτελεσματικότητα της δράσης από την Επιτροπή.

(13) Το 2021, με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Ρουμανίας ήταν 7,1 % του ΑΕΠ, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης παρέμεινε στο 48,8 % του ΑΕΠ. Αυτό συνάδει με τον στόχο για το ονομαστικό έλλειμμα που συνέστησε το Συμβούλιο για το 2021. Η προσαρμογή του διαρθρωτικού ισοζυγίου για το 2021 ανέρχεται σε 1,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, οι οποίες υπερβαίνουν τις συνιστώμενες 0,7 εκατοστιαίες μονάδες.

(14) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022 είναι ρεαλιστικό το 2022 και ευνοϊκό στη συνέχεια. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,9 % το 2022 και κατά 4,4 % το 2023. Συγκριτικά, στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπεται χαμηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,6 % το 2022 και κατά 3,6 % το 2023. Οι διαφορές οφείλονται κυρίως στον υψηλό πληθωρισμό που επηρεάζει την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, στον αντίκτυπο της επιδείνωσης της εμπιστοσύνης που προκύπτει από το διεθνές περιβάλλον όσον αφορά την κατανάλωση και τις επενδύσεις, και στην αρνητική συμβολή των καθαρών εξαγωγών,

---

11 COM(2022) 624.

12 Απόφαση (ΕΕ) 2020/509 του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2020, σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Ρουμανία (ΕΕ L 110 της 8.4.2020, σ. 58).

13 Σύσταση του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2020, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στη Ρουμανία (ΕΕ C 116 της 8.4.2020, σ. 1).

14 Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021 της Ρουμανίας (ΕΕ C 304 της 29.7.2021, σ. 107).

καθώς οι τιμές των ενεργειακών βασικών προϊόντων αναμένεται να συνεχίσουν να αυξάνονται. Στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα μειωθεί στο 6,2 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 4,4 % το 2023. Η μείωση το 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως την ισχυρή αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ, την αναμενόμενη αύξηση της αποτελεσματικότητας της είσπραξης των φόρων, το πάγωμα της πλειονότητας των μισθών του δημόσιου τομέα και το σχέδιο διατήρησης της αύξησης των δαπανών για αγαθά και υπηρεσίες, κοινωνική αρωγή και λοιπές μεταβιβάσεις κάτω από τον ρυθμό αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 49,4 % το 2022 και σε 49,7 % το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα 7,5 % του ΑΕΠ και 6,3 % του ΑΕΠ για το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Το έλλειμμα αυτό είναι υψηλότερο από το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, κυρίως λόγω των υψηλότερων αναμενόμενων κοινωνικών δαπανών και δαπανών τόκων, του υψηλότερου εκτιμώμενου καθαρού αντίκτυπου των μέτρων για την αντιμετώπιση της απότομης αύξησης των τιμών της ενέργειας, μιας πιο επιφυλακτικής υπόθεσης σχετικά με τα αναμενόμενα κέρδη από την είσπραξη φόρων και της έλλειψης συγκεκριμένων μέτρων εξυγίανσης στο σκέλος των δαπανών στο πρόγραμμα. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπουν υψηλότερο δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ σε ποσοστό 50,9 % το 2022 και 52,6 % το 2023. Η διαφορά οφείλεται κυρίως σε υψηλότερα προβλεπόμενα ελλείμματα.

Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος (10ετής μέσος ρυθμός) εκτιμάται σε 3,6 %. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη της Ρουμανίας.

(15) Το 2022, η κυβέρνηση κατάργησε σταδιακά τα περισσότερα από τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης λόγω COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης να προβλέπεται να μειωθούν από 1,1 % του ΑΕΠ το 2021 σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, εκτιμώνται σε 0,7 % του ΑΕΠ το 2022 και 0,1 % του ΑΕΠ το 2023[15]. Τα μέτρα αυτά συνίστανται κυρίως σε ανώτατα όρια τιμών στις τιμές λιανικής και χονδρικής στο σκέλος των δαπανών και στη φορολόγηση των πρόσθετων κερδών των παραγωγών ενέργειας στο σκέλος των εσόδων. Άλλα μέτρα περιλαμβάνουν καθεστώτα αποζημίωσης για τα νοικοκυριά και τους λογαριασμούς ενέργειας και αερίου των ΜΜΕ και επιδόματα ενέργειας σε ευάλωτους καταναλωτές. Τα μέτρα αυτά ανακοινώθηκαν ως προσωρινά. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές και το 2023, ορισμένα από τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να συνεχιστούν. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένα, ιδίως το γενικό ανώτατο όριο τιμών στις τιμές της ενέργειας για τα νοικοκυριά. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε

[15] Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων για τις κεφαλαιουχικές δαπάνες.

εκτοπισθέντες από την Ουκρανία, το οποίο στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 προβλέπεται να ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ τόσο το 2022 όσο και το 2023[16], καθώς και από το αυξημένο κόστος των δαπανών για την άμυνα κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 2023.

(16) Το προβλεπόμενο ονομαστικό έλλειμμα του 2022 στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 υπερβαίνει κατά 1,3 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ τον στόχο για το ονομαστικό έλλειμμα που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η προσαρμογή του διαρθρωτικού ισοζυγίου προβλέπεται να είναι -0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 2022, σε σύγκριση με τις συνιστώμενες 1,8 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Αυτό απαιτεί προσεκτική ανάλυση με βάση την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες. Το 2022, η αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών (αναπροσαρμοσμένη για τα έκτακτα μέτρα και για τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να ανέλθει στο 9,6 % στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, υπερβαίνοντας το συνιστώμενο 1,3 %. Η προβλεπόμενη αύξηση των συνολικών δαπανών το 2022 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κοινωνικών δαπανών λόγω της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των συντάξεων και των προϋπολογισθέντων κοινωνικών μέτρων, καθώς και στο δημοσιονομικό κόστος των μέτρων για τον περιορισμό των τιμών της ενέργειας (μη συμπεριλαμβανομένων των μέτρων όσον αφορά τα έσοδα) και την αντιμετώπιση της ροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία. Η αύξηση των δαπανών ενδιάμεσης κατανάλωσης, κυρίως λόγω του υψηλού αναμενόμενου πληθωρισμού των τιμών καταναλωτή, διαδραματίζει επίσης ρόλο, μολονότι σε μικρότερο βαθμό. Η απόκλιση της αύξησης των καθαρών δαπανών από τη σύσταση κινείται στην ίδια κατεύθυνση με την απόκλιση της προσαρμογής στο διαρθρωτικό ισοζύγιο, αν και είναι μεγαλύτερη (2,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ στην περίπτωση της αύξησης των καθαρών δαπανών έναντι 2,0 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ στην περίπτωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου). Η διαφορά μπορεί να εξηγηθεί εν μέρει από τον υψηλότερο δείκτη εσόδων ως προς το ΑΕΠ που προβλέπεται για το 2022 στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 σε σύγκριση με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2021 (υψηλότερο κατά 0,9 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ), γεγονός που βελτιώνει το διαρθρωτικό ισοζύγιο, αλλά δεν επηρεάζει την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες. Με βάση την προσεκτική ανάλυση, η Ρουμανία διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς στόχους για το 2022 που καθορίζονται στη σύσταση του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021.

(17) Το προβλεπόμενο ονομαστικό έλλειμμα του 2023 στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022 υπερβαίνει κατά 1,9 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ τον στόχο για το ονομαστικό έλλειμμα που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η προσαρμογή του διαρθρωτικού ισοζυγίου προβλέπεται να είναι 0,0 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 2022 σε σύγκριση με τις συνιστώμενες 1,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Αυτό απαιτεί προσεκτική ανάλυση με βάση την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες. Το 2023, η αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών (αναπροσαρμοσμένη για τα έκτακτα

[16] Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην ΕΕ αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, ενώ η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υφιστάμενης διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την ΕΕ από τον Μάρτιο του 2022. Όσον αφορά το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής, ενώ λαμβάνονται επίσης υπόψη τόσο οι μεταφορές μετρητών τις οποίες ενδεχομένως να δικαιούνται οι άνθρωποι, όσο και οι παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η υγειονομική περίθαλψη.

μέτρα και για τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να ανέλθει στο 1,7 % στις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής για το 2022, υπερβαίνοντας το συνιστώμενο 0,9 %, λόγω της έλλειψης συγκεκριμένων μέτρων για την επίτευξη των στόχων. Με βάση την προσεκτική ανάλυση, η Ρουμανία διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς στόχους για το 2023 που καθορίζονται στη σύσταση του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021. Υπό το πρίσμα των κινδύνων μη επίτευξης των συνιστώμενων δημοσιονομικών στόχων το 2022 και το 2023, τα πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα φαίνεται ότι είναι σημαντικά για τη συμμόρφωση με την πορεία προσαρμογής και την επίτευξη της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματός της έως το 2024.

(18) Στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά στο 2,95 % του ΑΕΠ το 2024 και στο 2,9 % του ΑΕΠ έως το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να φτάσει σε επίπεδα κάτω του 3 % του ΑΕΠ έως το 2024. Η δημοσιονομική εξυγίανση προβλέπεται να πραγματοποιηθεί κυρίως στο σκέλος των δαπανών του προϋπολογισμού. Ωστόσο, δεν παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα προβλεπόμενα υποκείμενα μέτρα εξυγίανσης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να σταθεροποιηθεί έως το 2025, και συγκεκριμένα να μειωθεί σε 49,4 % το 2024 και σε 48,9 % το 2025. Με βάση την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται υψηλοί μεσοπρόθεσμα.

(19) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στη Ρουμανία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου. Ειδικότερα, το σχέδιο εξετάζει την πλήρη ψηφιοποίηση της φορολογικής διοίκησης και τη σταδιακή κατάργηση των υπερβολικών φορολογικών κινήτρων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας και της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Το σχέδιο συμβάλλει επίσης στη διασφάλιση ενός βιώσιμου και δίκαιου δημόσιου συστήματος συνταξιοδότησης. Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που συνοδεύονται από επενδύσεις στην ψηφιοποίηση, αναμένεται να βελτιώσουν την πρόσβαση στο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και την οικονομική αποδοτικότητα και την ανθεκτικότητά του. Η λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός και οι δημόσιες διαβουλεύσεις, καθώς και τα μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της διαδικασίας δημόσιων συμβάσεων, αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, με αποτέλεσμα την καλύτερη απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ. Με την ενίσχυση της ανεξαρτησίας και την αύξηση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος, τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και την ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς, το σχέδιο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των κύριων ζητημάτων που σχετίζονται με τον σεβασμό του κράτους δικαίου στη Ρουμανία, σύμφωνα με τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις του μηχανισμού συνεργασίας και ελέγχου (ΜΣΕ), στις εκθέσεις της ομάδας κρατών κατά της διαφθοράς (GRECO), στις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής της Βενετίας και στις εκθέσεις για το κράτος δικαίου. Στις βασικές μεταρρυθμίσεις για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού και

του ελάχιστου εισοδήματος ένταξης, την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης των κρατικών επιχειρήσεων και τον κοινωνικό διάλογο λαμβάνονται επίσης υπόψη οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις που έχουν διατυπωθεί από καιρό. Το σχέδιο θεσπίζει επίσης ένα σύστημα ενιαίας και ποιοτικής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας χωρίς αποκλεισμούς, το οποίο συνοδεύεται από επενδύσεις στον τομέα της παιδικής φροντίδας. Το σχέδιο προωθεί βιώσιμες και ψηφιακές επενδύσεις και στηρίζει δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης. Οι βασικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, τη δημιουργία κυβερνητικού υπολογιστικού νέφους και την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού δελτίου ταυτότητας συμβάλλουν στη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

(20) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ρουμανίας αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στη Ρουμανία αντιπροσωπεύουν το 41 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 21 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει τη Ρουμανία να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης λόγω COVID-19, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητά της. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο, και για να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

(21) Η Ρουμανία υπέβαλε τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής[17] στις 14 Απριλίου 2022 για τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και στις 6 Μαΐου 2022 για το πρώτο πρόγραμμά της. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, η Ρουμανία λαμβάνει υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ αυτών των ταμείων και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

(22) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ η οποία περιλαμβάνεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, προσδιορίζονται τα έργα, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που είναι τα πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, στο πλαίσιο διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

[17] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

(23) Σύμφωνα με στοιχεία του 2020, το ενεργειακό μείγμα της Ρουμανίας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα ορυκτά καύσιμα· το πετρέλαιο και το αέριο αντιστοιχούν περίπου στο 30 % το καθένα, ενώ ο άνθρακας αντιστοιχεί σε επιπλέον 10 %. Η Ρουμανία παράγει η ίδια περίπου το 80 % του αερίου που καταναλώνει, ενώ το υπόλοιπο προέρχεται από τη Ρωσία (σε ολόκληρη την ΕΕ γενικά, οι εισαγωγές αερίου αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης, με το 44 % των εισαγωγών να προέρχεται από τη Ρωσία κατά μέσο όρο). Όσον αφορά το αργό πετρέλαιο, οι εισαγωγές από τη Ρωσία αντιστοιχούν στο 32 % του συνόλου, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 26 % της ΕΕ[18]. Η Ρουμανία έχει δεσμευτεί για τη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα έως το 2032. Για την επίτευξη αυτού του φιλόδοξου στόχου, το ρουμανικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, όπως το Ταμείο Εκσυγχρονισμού, περιλαμβάνουν σημαντικές επενδύσεις για την προώθηση της απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές μέσω της εγκατάστασης νέας δυναμικότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ωστόσο, η πράσινη μετάβαση και η μεγάλη προβλεπόμενη αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας θα απαιτήσουν σημαντικές αναβαθμίσεις των δικτύων μεταφοράς ενέργειας και επιτάχυνση της ανάπτυξης πράσινων υποδομών. Για τον σκοπό αυτόν απαιτείται βελτιωμένο ρυθμιστικό πλαίσιο και μεγαλύτερες επενδύσεις, καθώς και ενδυνάμωση των καταναλωτών ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά, είτε μεμονωμένα είτε συλλογικά μέσω των ενεργειακών κοινοτήτων, στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η επίσπευση των επενδύσεων σε υποδομές όπως η αποθήκευση, καθώς και οι διασυνδέσεις αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας με γειτονικές χώρες θα μπορούσε να αυξήσει τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού, τη σταθερότητα της αγοράς και την προσαρμοστικότητα στις περιφερειακές διακυμάνσεις. Αυτό θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο τόσο της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία όσο και της μείωσης της εξάρτησης από τις εισαγωγές, δεδομένου ότι το ενεργειακό σύστημα εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα ορυκτά καύσιμα. Επιπλέον, τα υπεράκτια κοιτάσματα αερίου που έχουν εντοπιστεί στον Εύξεινο Πόντο αποτελούν για τη Ρουμανία σημαντική ευκαιρία να οικοδομήσει περαιτέρω την ενεργειακή της ανεξαρτησία και να στηρίξει σημαντικά τα γειτονικά κράτη μέλη στη μείωση της εξάρτησής τους από τις εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου. Συνιστάται οι νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το αέριο να είναι ανθεκτικές σε μελλοντικές εξελίξεις, εφόσον είναι εφικτό, ώστε να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής της χρήσης βιώσιμων καυσίμων. Επιπλέον, τα υπεράκτια κοιτάσματα αερίου που έχουν εντοπιστεί στον Εύξεινο Πόντο αποτελούν για τη Ρουμανία σημαντική ευκαιρία να οικοδομήσει περαιτέρω την ενεργειακή της ανεξαρτησία και να στηρίξει σημαντικά τα γειτονικά κράτη μέλη στη μείωση της εξάρτησής τους από τις εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου. Ταυτόχρονα, το ρουμανικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας προβλέπει μέτρα ενεργειακής απόδοσης ύψους 3 δισ. EUR σε δημόσια κτίρια και ιδιωτικές κατοικίες, καθώς και στους βιομηχανικούς τομείς. Η υπέρβαση αυτού του πρώτου κύματος ανακαινίσεων είναι απαραίτητη για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, δεδομένου ότι ο στόχος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας δεν θα καλύψει ολόκληρο το κτιριακό απόθεμα. Η Ρουμανία πρέπει να βελτιώσει περαιτέρω το πλαίσιο πολιτικής για να επιταχύνει την

[18] Eurostat (2020), μερίδιο των ρωσικών εισαγωγών επί των συνολικών εισαγωγών. Για τον μέσο όρο της ΕΕ-27, οι συνολικές εισαγωγές βασίζονται σε εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ-27. Για τη Ρουμανία, οι συνολικές εισαγωγές περιλαμβάνουν τις ενδοενωσιακές συναλλαγές. Το αργό πετρέλαιο δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου.

ανακαίνιση των κτιρίων. Θα χρειαστεί περαιτέρω αύξηση της φιλοδοξίας όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης ώστε η χώρα να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

(24) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα θα επιφέρει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, η Ρουμανία μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, η Ρουμανία μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

(25) Το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Ρουμανίας και η γνώμη του[19] αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(26) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και το πρόγραμμα σύγκλισης 2022. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1, 2 και 3 κατωτέρω. Οι δημοσιονομικές πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ανισορροπιών που συνδέονται με το μεγάλο και διαρκές έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, καθώς η βελτίωση του δημοσιονομικού ισοζυγίου θα συμβάλει στη μείωση των μεγάλων αναγκών εξωτερικής χρηματοδότησης της ρουμανικής οικονομίας στο σύνολό της. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 2 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα. Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 3 συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με τους εξωτερικούς λογαριασμούς σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Ρουμανία να μεριμνήσει το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021 προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στη Ρουμανία.

2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 2021. Να ολοκληρώσει ταχέως τις διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή σχετικά με τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ώστε να αρχίσει η εφαρμογή τους.

[19] .

3. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Να διευκολύνει την περαιτέρω επέκταση της βιώσιμης παραγωγής ενέργειας επιταχύνοντας την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αναβαθμίζοντας τα δίκτυα μεταφοράς ενέργειας και αυξάνοντας τη διασύνδεση με τα γειτονικά κράτη μέλη. Να αυξήσει τον ρυθμό των ανακαινίσεων και το ύψος της σχετικής φιλοδοξίας, ώστε να προωθήσει την ενεργειακή απόδοση του κτιριακού αποθέματος.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος